№ 118. Wtorek 24. Maja 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 21. maja. Dnia 19. maja 1859 wyszły w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i zostały rozesłane XXIII. XXIV. i XXV. zeszyty Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt XXIII. zawiera:

Nr. 82. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 2. maja 1859 – ważne w Czechach — względem ustanowienia starostwa górniczego w Ellbogen, zniesienia komisaryatu górniczego w Schlaggenwald i względem rozszerzenia zakresu działalności komisaryatów górniczych w Budziszynie i Cieplicach.

Nr. 83. Dekret ministerstwa finansów z 8. maja 1859 — względem wyniesienia pobocznego urzędu celnego II. klasy w Koćmierzowie na poboczny urząd celny I. klasy.

Nr. 84. Dekret ministerstwa finansów z 10. maja 1859 — ważne we wszystkich krajach koronnych — względem przedłużenia po koniec czerwca 1860 pełnomocnictwa, nadanego pobocznym urzędom celnym wzdłuż granicy od Szląska pruskiego i hrabstwa Glatz co do zastosowania ceł protekcyjnych do żelaza surowego, opatrzonego świadectwem pochodzenia.

Nr. 85. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 12. maja 1859 — ważne w całej monarchii z wyjątkiem Pogranicza wojskowego — względem oznajmienia śmierci ozdobionych orderami lub medalami wojskowemi, a oddalonych z wojska osób, jako też względem odbierania orderów i medalów wojskowych tym osobom w razie wydania na nich kryminalnego wyroku, a nakoniec względem zwracania orderów i medalów wojskowych.

Nr. 86. Obwieszczenia ministerstwa finansów z 13. maja 1859 ważne w Styryi — względem rozpoczęcia czynności starostwa górniczego w Cilly i względem zniesienia komisaryatu górniczego w Cilly i Voitsbergu.

Nr. 87. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 14. maja 1859 — ważne we wszystkich krajach koronnych — względem ułatwienia w odpisywaniu a względnie zwracaniu przepisanego na drugie półrocze 1859 podatku dochodowego od procentów obligacyi razem z dodatkami.

Zeszyt XXIV. zawiera:

Nr. 88. Cesarskie rozporządzenie z 13. maja 1859 — ważne w całej monarchii — mocą którego zaprowadzony został nadzwyczajny dodatek do stałych podatków na tak długo, dopokąd trwać będą stosunki wywołane wypadkami wojennemi.

Nr. 89. Cesarskie rozporządzenie z 17. maja 1859 — ważne w całej monarchii — względem zaprowadzenia nadzwyczajnego dodatku do niektórych podatków niestałych.

Zeszyt XXV. zawiera:

Nr. 90. Rozporządzenie ministeryów sprawiedliwości i handlu z 18. maja 1859 — ważne w krajach koronnych Austryi powyżej i poniżej Anizy, w Salcburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, w Istryi z Gorycyą i Gradyską, w Czechach, Morawii i Szląsku, w Galicyi, Krakowie i na Bukowinie, w Tyrolu i Forarlbergu — mocą którego zostało w tych koronnych krajach dozwolone i uregulowane porównawcze postępowanie przy zawieszeniu wypłat protokołowanych firm handlowych i przemysłowych i fabrykantów.

Sprawy krajowe.

(Ogłoszenie Towarzystwa gospodarskiego.)

Zastępca Prezesa c. k. Towarzystwa gospod. galic. podaje do wiadomości powszechnej, że zapowiedziana na miesiąc czerwiec bieżącego roku wystawa zwierząt domowych i narzędzi rolniczych we Lwowie z powodu zaszłych nadzwyczajnych wypadków, odłożona została na rok przyszły. Z tychże samych powodów i ogólne zgromadzenie członków Towarzystwa, przypadające w przyszłym miesiącu, nie będzie odprawione.

We Lwowie, dnia 14. maja 1859 roku.

(Nadzwyczajne dodatki do niektórych niestałych podatków. — Rozporządzenia polecone w Wenecyi. — Przypadek na kolei. — Blokada.)

Wiédeń, 21. maja. *Gazeta wiédeńska* ogłasza następujące cesarskie rozporządzenie z 17. maja 1859 prawomocne w całym obwodzie państwa względem zaprowadzenia nadzwyczajnego dodatku do niektórych niestałych podatków.

Teraźniejsze nadzwyczajne stosunki wywołują tak znaczne podwyższenie potrzeb państwa, że niezbędnie potrzebna jest chwycić się środków, ażeby dla publicznego skarbu z niestałego upodatkowania większy dochód uzyskać. Z tego względu po zasiągnieniu zdania Moich ministrów i wysłuchaniu rady Mego państwa uchwaliłem, na czas nadzwyczajnych stosunków, sprowadzonych przez wypadki wojenne, nakazać nadzwyczajny dodatek do danin, oznaczonych teraźniejszem rozporządzeniem i postanowieniem, że z przestrzeganiem następujących rozporządzeń względem poboru tego dodatku mają ważność te same przepisy, jakie dla głównej należytości są prawomocne:

I. Pod względem podatku konsumcyjnego należytości konsumcyjnej od cukru z materyałów krajowych.

1. Do wszystkich pozycyjnych należytości podatku konsumcyjnego i Dario-Consumo tak w miastach zamkniętych, jako też w miejscach po za obrębem ich, następnie do konsumcyjnej daniny od produkcyi cukru z materyałów krajowych, należy płacić nadzwyczajny dodatek dwadzieścia procent wyrównywający piątej części teraźniejszego wymiaru należytości.

2. W przypadkayh, w których stanęła ugoda względem płacenia należytości podatkowej, ma wynosić ten nadzwyczajny dodatek przez czas trwającej ugody piątą część ugodzonej kwoty, i należy go płacić w umówionych dla samej ugody terminach.

Jeżeli ugoda albo pod inną nazwą umowa względem płacenia podatku stanęła z całą przemysłową klasą jakiego miejsca albo powiatu albo z jaką gminą, należy ten obowiązek płacenia przez czas trwającej umowy do całości klasy przemysłowej albo do gminy, natomiast zastrzega się jej pobierać nadzwyczajny dodatek od pojedyńczych opłacających podatek.

3. Jeśli pobór podatku jest wydzierżawiony, tedy należy zastosować kontraktowe obowiązanie się dzierżawcy do poboru większej kwoty, powstającej przez dodatek podatkowy, i do zapłacenia czynszu dzierżawy podwyższonego stosownie do podatkowego dodatku.

Czyli i jak dalece jednak uprawniony jest dzierżawca wypowiedzieć z tego powodu kontrakt dzierżawy, należy według warunków kontraktu osądzić.

4. Niniejsze przepisy względem podatku, który należy płacić przy wprowadzaniu przez linię podatkową mają wejść w moc obowiązującą od dnia, w którym Moje niniejsze rozporządzenie nadejdzie do poborczego urzędu i przylepieniem na placu urzędowym poda się do wiadomości publicznej; we wszystkich innych stosunkach zaś od 1. czerwca 1859. Przepisy te nie oddziaływają na należytości, które zapadły przed rozpoczętą czynnością, albo dla przyznanego borgowania jeszcze nie są zapłacone.

5. Jak dalece według istniejących przepisów przy wywozie piwa lub palonych płynów spirytusowych z jednego okręgu podatkowego zachodzi zwrócenie zapłaconego podatku, zwrócenie to ma obejmować także zapłacony dodatek nadzwyczajny.

Bliższe przepisy w tej mierze będą osobnemi rozporządzeniami ogłoszone.

II. Pod względem ceny przedawania soli.

6. Do istniejących na mocy dekretu ministerstwa skarbu z 13. września 1858 (Dziennik ustaw państwa nr. 186) cennych pozycyi przeznaczonej na krajową konsumcyę soli, jednak z wyjątkiem soli dla fabryk, nawozu i dla bydła, będzie pobierany nadzwyczajny podatek, a mianowicie:

a) W Lombardo-weneckiem królestwie
za rafinowaną sól po 2 zł.
„ Sycylijską sól „ 1 zł. 50 cent.
„ Istryjską sól „ — zł. 50 cent.
od każdego metrycznego cetnara.

b) W innych krajach koronnych po piętnaście procent rzeczonych cen soli.

7. Ten nadzwyczajny dodatek wchodzi w moc obowiązującą z dniem w którym niniejsze rozporządzenie nadejdzie do urzędu przedawania soli, i przezeń przybiciem na gmachy urzędowym i

w przestrzeniach urzędowych będzie podane do wiadomości publicznej.

III. Pod względem należytości nakazanych ustawami z 9. lutego i 2. sierpnia 1850.

8. Nadzwyczajny dodatek do tych należytości należy wymierzać:

a) Przy należytościach, które za sprawą stemplu się pobierają, kwotami wyrażonemi w załączonym przeglądzie.

b) Przy przytoczonych taryfową pozycyą 91 pod B. I. i uwaga 3, taryfowa pozycya 106 pod A. 2. a B. a. i uwaga 1 należytościach $3^1/_2$, $1^1/_2$ i 1 procent po 15 od sta, przy wszystkich innych zaś należytościach nakazanych rzeczonemi ustawami po 25 od sta prawnej należytości.

9. Nadzwyczajny dodatek należy płacić:

a) od ulegających stemplowi dokumentów i pism, których powinność stemplowa następuje po 31. maja;

b) od innych przedmiotów należnej powinności, względem której zaczyna istnieć prawo publicznego skarbu do należytości na mocy ustawy (§. 44) po 31. maja 1859.

10. Natomiast nie następuje pobieranie dodatku:

a) Jeżeli przed 1. czerwca 1859, nastąpiła jakowa z przytoczonych artykułem III. Mego patentu z 9. lutego 1850 pod a, b, c, d okoliczności;

b) przy ulegających bezpośredniemu płaceniu należytości, ukończonych przed 1. czerwca 1859 w sprawach prawnych, jeżeli doniesienie sprawy prawnej w przeciągu terminów wyznaczonych §. 44 ustawy z 9. lutego i 2. sierpnia 1850 do urzędu zostało podane, albo się podaje.

11. Należytość stemplową wraz z dodatkiem należy płacić użyciem marków stemplowych w potrzebnej liczbie i z przestrzeganiem przepisu z 28. marca 1854 (Dz. ust. p. nr. 70).

Istniejące marki stemplowe pozostają zresztą niezmienione, i i będą wydane marki na $^1/_2$ centa.

12. Od nadzwyczajnego dodatku do należytości $3^1/_2$ i $1^1/_2$ procent względem przeniesienia własności, użytkowania majętności lub nieruchomych rzeczy wyjmuje się koronny kraj Tyrol i Vorarlberg ze względu istniejących tam szczególniejszych stosunków.

Mój minister skarbu ma polecenie zająć się wykonaniem tego rozporządzenia. Wiedeń, 17. maja 1859.

Franciszek Józef m. p.

Przegląd należytości stemplowych.

A. Stałe należytości stemplowe.

Należytość taryfowa		Dodatek Nadzwyczajny		Razem	
zł	cent.	zł.	cent.	zł.	cent.
W walucie austryackiej					
.	2	.	$^1/_2$	.	$2^1/_2$
.	4	1		.	5
.	6	$1^1/_2$		.	$7^1/_2$
.	12	.	3	.	15
.	30	.	6	.	36
.	60	.	12	.	72
1	.	.	25	1	25
4	.	1	.	5	.
10	.	2	50	12	50
12	.	3	.	15	.

B. Skala

do wymierzania należytości stemplowych podnoszących się w stosunku wartości

Skala I.	Pozycya należytości zł.	cent.	Dodatek nadzwyczajny zł.	cent.	Razem zł.	cent.
	w walucie austryackiej					
do 100 zł. wal. austr. . .	.	5	.	2	.	7
nad 100 „ 200 „ „ „ . . .	.	10	.	3	.	13
„ 200 „ 300 „ „ „ . . .	.	15	.	4	.	19
„ 300 „ 500 „ „ „ . . .	.	25	.	7	.	32
„ 500 „ 1000 „ „ „ . . .	.	50	.	13	.	63
„ 1000 „ 1500 „ „ „ . . .	.	75	.	19	.	94
„ 1500 „ 2000 „ „ „ . . .	1	.	.	25	1	25
„ 2000 „ 4000 „ „ „ . . .	2	.	.	50	2	50
„ 4000 „ 6000 „ „ „ . . .	3	.	.	75	3	75
„ 6000 „ 8000 „ „ „ . . .	4	.	1	.	5	.
„ 8000 „ 10000 „ „ „ . . .	5	.	1	25	6	25
„ 10000 „ 12000 „ „ „ . . .	6	.	1	50	7	50
„ 12000 „ 16000 „ „ „ . . .	8	.	2	.	10	.
„ 16000 „ 20000 „ „ „ . . .	10	.	2	50	12	50
„ 20000 „ 24000 „ „ „ . . .	12	.	3	.	15	.
„ 24000 „ 28000 „ „ „ . . .	14	.	3	50	17	50
„ 28000 „ 32000 „ „ „ . . .	16	.	4	.	20	.
„ 32000 „ 36000 „ „ „ . . .	18	.	4	50	22	50
„ 36000 „ 40000 „ „ „ . . .	20	.	5	.	25	.

Nad 40.000 zł. należy płacić od każdych 2000 zł. większą należytość wraz z dodatkiem nadzwyczajnym po 1 zł. 25 cent., przyczem resztującą kwotę niżej 2000 zł. należy brać za pełną.

Skala II.	Pozycya należytości zł.	cent.	Dodatek nadzwyczajny zł.	cent.	Razem zł.	cent.
	w walucie austryackiej					
do 20 zł. wal. austr. . . .	.	5	.	2	.	7
nad 20 „ 40 „ „ „ . . .	.	10	.	3	.	13
„ 40 „ 60 „ „ „ . . .	.	15	.	4	.	19
„ 60 „ 100 „ „ „ . . .	.	25	.	7	.	32
„ 100 „ 200 „ „ „ . . .	.	50	.	13	.	63
„ 200 „ 300 „ „ „	.	75		19		94
„ 300 „ 400 „ „ „ . . .	1	.	.	25	1	25
„ 400 „ 800 „ „ „ . . .	2	.	.	50	2	50
„ 800 „ 1200 „ „ „ . . .	3	.	.	75	3	75
„ 1200 „ 1600 „ „ „ . . .	4	.	1	.	5	.
„ 1600 „ 2000 „ „ „ . . .	5	.	1	25	6	25
„ 2000 „ 2400 „ „ „ . . .	6	.	1	50	7	50
„ 2400 „ 3200 „ „ „ . . .	8	.	2	.	10	.
„ 3200 „ 4000 „ „ „ . . .	10	.	2	50	12	50
„ 4000 „ 4800 „ „ „ . . .	12	.	3	.	15	.
„ 4800 „ 5600 „ „ „ . . .	14	.	3	50	17	50
„ 5600 „ 6400 „ „ „ . . .	16	.	4	.	20	.
„ 6400 „ 7200 „ „ „ . . .	18	.	4	50	22	50
„ 7200 „ 8000 „ „ „ . . .	20	.	5	.	25	.

Nad 8000 zł. należy płacić od każdych 4000 zł. większą należytość wraz z dodatkiem nadzwyczajnym po 1 zł. 25 centów, przyczem resztującą kwotę niżej 200 zł. za pełną brać należy.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie cesarskie z 12. maja 1859 obowiązujące wszystkie kraje koronne z wyjątkiem Dalmacyi, Lombardo-weneckiego królestwa i Pogranicza wojskowego, względem przyszłego opodatkowania konsumcyi wina i mięsa.

W zamiarze rozłożenia podatku konsumcyjnego od wina i mięsa ile możności według jednakowych i słusznych zasad, i by tym sposobem otrzymać odpowiedni fundusz na pokrycie powszechnych potrzeb państwa, postanowiłem z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń w tej mierze, tudzież po wyrozumieniu Moich ministrów i wysłuchaniu Mojej rady państwa rozporządzić:

§. 1. Postanowienia wydane na mocy dekretu mojego z 21. listopada 1850 rozporządzeniem ministeryalnem z 23. listopada 1850 i 13. lutego 1851 (Dz. us. p. nr. 460 i 40) względem opodatkowania konsumcyi wina i mięsa w Mojem królestwie węgierskiem, w Serbskiem województwie z banatem Temeskim i Mojem W. księstwie Siedmiogrodzkiem pozostają i nadal w mocy obowiązującej.

Na mocy tych postanowień i przepisów Mojego rozporządzenia niniejszego rozciąga się to opodatkowanie w pomienionych krajach koronnych oprócz miast opasanych także i do miejsc, których ludność nie przewyższa liczby 2000 głów, i w równy sposób do królestwa Mojego Kroacyi i Slawonii.

§. 2. Te same zasady zastosować należy także i do innych części państwa Mojego z wyjątkiem królestwa Lombardo-weneckiego, Dalmacyi i Pogranicza wojskowego co do opodatkowania konsumcyi wina i mięsa, jak dalece niniejszem rozporządzeniem Mojem lub osobnemi rozporządzeniami nie będą przepisane osobne zmiany w tej mierze.

§. 3. We wszystkich krajach wymienionych w §§. 1 i 2 pozostać ma wymiar podatku od wina, a gdzie moszcz podlega opodatkowaniu, także i od tego płynu taki sam i na przyszłość stosownie do postanowionych dotychczas prawnemi przepisami pozycyi taryfowych, a w szczególności w Tyrolu i Vorarlbergu, jakie tam od roku 1848 prawnie istniały, i tylko mają być według stosunków prawnych zredukowane z monety konwencyjnej na walutę austryacką.

W krajach wymienionych w §. 1 zatrzymany być ma wymiar podatkowy oznaczony dla miejsc trzeciej klasy podatkowej na przyszłość także i dla tych miejsc, których ludność nie przechodzi liczby 2000 głów; natomiast oznacza się dla otoczonych miast tamtejszych należytość od wina w ilości 1 zł. 40 centów, a od moszczu winnego i płynu wytłoczonego z winnych gron w ilości trzech czwartych części rzeczonej należytości od wina.

§. 4. Postanowienia te (§. 3) obowiązują także i kraje wymienione w §. 1 niemniej i co do wymiaru podatku o konsumcyi mięsa.

Dla krajów koronnych, do których odnoszą się rozporządzenia wymienione w §. 2 postanawia się według dołączonej taryfy wymiar podatku co do miejsc pod względem podatku konsumcyjnego nieuznanych za opasane mianowicie od bydła rogatego i nierogatego, tudzież i od mięsa. Wymiar podatku konsumcyjnego od mięsa dla miast opasanych pozostaje i nadal bez zmiany.

§. 5. Pobór podatku konsumcyjnego od konsumcyi wina, moszczu i mięsa w miejscach nieopasanych, których ludność nieprzechodzi ilości 2000 głów, uskuteczniony być ma według uznania administracyi finansowej

a) w drodze dobrowolnej ugody z gminami na kwotę ryczałtową przypadającą ratami do spłaty, lub jeśliby przyjść niemogło do ugody dobrowolnej,

b) w drodze wydzierżawienia, lub

c) za pomocą własnych poborców według postanowień wydanych co do poboru należytości podatkowej stosownie do taryfy.

§. 6. Gminom, z któremi względem poboru należytości podatkowej zawarto ugodę dobrowolna (§. 5. lit. a), wolno będzie stosownie do warunków tej ugody pobierać przekazana im tą ugodą należytość podatkowa, jak dalece należytość rzeczona bezpośrednio na gminy nie przypada, z prawem dzierżawcy podatkowego (§. 7.) od szczególnych kontrybuentów, a to albo według wydanych w tej mierze przepisów przy sposobności poboru od każdego z osobna według taryfy, lub w drodze dobrowolnej ugody na pewną kwotę ryczałtowa.

Skargi wniesione przez szczególnych kontrybuentów z powodu wymiaru podatkowego lub sposobu poboru, albo też wniesione przez innych przeciw postępowaniu gmin, które podjely się poboru podatkowego, rozstrzyga finansowa zwierzchność obwodowa z pozostawieniem wolnego rekursu w takim razie, gdyby odnoszący się polityczny urząd powiatowy nie mógł strony w dobry sposób pogodzić.

§. 7. W razie wydzierzawienia (§. 5. lit. b) przysłuzają mu takie prawa i zobowiązania w obec kontrybuentów, jakieby i finansowej administracyi przysłużały. Wyjątek w tej mierze stanowi tylko śledztwo i wyrokowanie w sprawach rozmaitych przestępstw monopolu. Śledztwa te i wyrokowania pozostawia się przeto odnoszącym się zwierzchnościom. Stosunek prawny między dzierzawcą podatku konsumcyjnego i administracyą finansową uregulowany ma być kontraktami dzierzawnemi.

§. 8. Dla miejsc, których ludność nie przenosi ilości 2000 głów, mają obwodowe zwierzchności finansowe w porozumieniu z urzędami powiatowemi postanowionemi w sprawach politycznych i po wyrozumieniu przełożonych gmin dociekać prawdopodobnej ilości konsumcyi podlegającego opodatkowaniu wina, moszczu i mięsa w kazdem z tych miejsc, i względem poboru podatku w kwocie ryczałtowej próbować dobrowolną ugodę z gminami (§. 5 i 6).

Gdyby ugoda taka stanąć nie mogła, tedy na podstawie rozpoznania urzędowego oznaczona będzie każdej gminie kwota podatkowa w ogóle na nią przypadająca.

Gminy, które przeciw temu wymiarowi podatku chciałyby wnieść zarzuty (reklamacye), mają wnieść je do politycznego urzędu powiatowego najdalej w ciągu 14 dni po doręczeniu im rozporządzenia, w którem oznaczono kwotę podatkowa. Urząd rzeczony przesłać ma te podania finansowej zwierzchności obwodowej, która w razie ich uwzględnienia uwiadomi o tem gminy za pośrednictwem urzedu powiatowego, a w razie przeciwnym wyda w porozumieniu ze zwierzchnością obwodową (komitatowa) odpowiedną stosunkom rozpoznanym decyzyę z pozostawieniem wolnego odwołania się do przełozonej finansowej zwierzchności krajowej (D. n.).

— Dnia 17go b. m. wydano w Wenecyi obwieszczenie względem zachowania się ludności w razie groźniejszych zajść wojennych. 12 wystrzałów działowych z kasztelu św. Jerzego będzie hasłem alarmu, poczem mieszkańce cywilni mają niezwłocznie z ulic ustępować.

W nocy z 15. na 16. b. m. wydarzyło się znowu gwałtowne zetknięcie się dwóch pociągów wojskowych pod *Coccaglio*. Jeden z transportu tego został na miejscu, 3 odniosło mocne skaleczenie, lecz mają być jeszcze uleczeni, a 22 jest lekko rannych.

— O pojawieniu się eskadry francuskiej na wodach weneckich pisze *Gazz. di Venezia* z 17go b. m.:

„Od wczoraj mamy z portu naszego widok eskadry francuskiej, składającej się z jednego okrętu liniowego, z trzech lub czterech fregat i jednego paropływu małego. Jak słychać, ścigano już kilka statków kupieckich, i niektóre z nich zabrano. Z tego powodu zawinęło do portu naszego kilka paropływów Lloydy. Od dnia wczorajszego ustała już zwykła żegluga między Wenecyą i Tryestem.“

Portugalia.

(Czynności w Kortezach.)

Lisbona, 7. maja. Do *Times* piszą: „Rząd wniósł w Kortezach dodatkowy kredyt, na uzupełnienie portugalskiej armii, sześciu tysiącem ludzi, znajdujących się zwykle na urlopie i wznieść na 24.000. Inne obrady Kortezów odnosiły się ostatniemi czasy do projektów ustawy względem publicznych nauk i przywozu zboża z zagranicy bez opłaty cła.

Hiszpania.

(Powiększenie armii.)

Z Madrytu donoszą, że na przyzwolone przez izbę deputowanych powiększenie armii hiszpańskiej z 84.000 na 100.000 żołnierza wotował senat 109 głosami przeciw 2.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 18. maja. W pałacu Buckingham były wczoraj recepcye u Królowy; najpierwej przedstawił lord Malmesbury księcia Michała Obrenowicza, a małżonka tureckiego posła wprowadziła potem księżnę. Prócz tego byli na audyencyi: lord Derby i lord Napier, który jak wiadomo właśnie teraz wrócił z Washingtonu. Pojutrze, a najdalej w sobotę odjeżdża królewska familia do Osborne, dokąd zjeżdza małżonka pruskiego księcia Fryderyka Wilhelma w sobotę. Książę Walii nie przyjedzie zapewne przed końcem przyszłego tygodnia, gdyż z Gibraltaru pragnie udać się jeszcze z wizytą do Lisbony.

Helgolandya, 15. maja. Do *Sp. Z.* piszą: Wszelkie doniesienia fortyfikowania Helgolandu, który już sam z siebie mocny, należą do polityki domyślnej i są zupełnie bezzasadne.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Flota średniomorska.)

Paryż, 18. maja. *Monitor* ogłasza dziś bardzo obszerny raport względem przyjecia Cesarza na włoskiej ziemi.

Wczoraj było w Tuileryach wielkie przyjęcie. Dziś zaś jest wielki obiad na cześć księcia i księżny Meklenburg Strelitz (wielkiej księżny Katarzyny), którzy zajęli mieszkanie w Tuileryach. Cesarzowa rejentka udaje się temi dniami do St. Cloud, gdzie zajmie swoją letnią rezydencyę.

— Pułki odchodzące do Włoch zostawiają tuniki i czaka a biorą tylko kurtki i czapeczki. Afrykańskie kampanie przekonały jak wielkiej wagi jest dla wojska przestronny i wygodny uniform.

— *Patrie* donosi, że kontr-admirał Dupouy mianowany został nadkomendantem floty będącej jednak pod najwyzszem naczelnictwem Cesarza. Słychać, że ta flota działać ma na morzu adryatyckiem. Część floty średniomorskiej udać się ma także ku wybrzeżom austryackim.

Włochy.

(Okręt angielski pod Genuą. — Stan oblężenia Ankony odwołany.)

Według doniesień *Triest. Ztg.* sprawił w Genuy przykre wrazenie liniowy okręt angielski, który tam zawinął. Stanął on na kotwicy nie w tem miejscu, które zwykle dla okrętów wojennych przeznaczono, lecz u samego wnijścia do portu, i zdaje się zagrażać całej marynarce handlowej, nie będąc sam wystawiony bynajmiej na ogień dział fortecznych. Na przedstawienie komendanta portowego odpowiedziano wprawdzie grzecznie, lecz niezmieniono stanowiska. Na pokład nieprzypuszczają też nikogo z mieszkańców Genuy na odwiedziny.

— „W Ankonie wyszło następujące ogłoszenie: W skutek urzędowego uznania neutralności kościelnego państwa ustaje od dnia dzisiejszego stan oblężenia ogłoszony obwieszczeniem z dnia 8. b. m.

Obwieszczenie zaś z dnia 19. maja 1857 roku zostaje i nadal prawomocnem.

Ankona, dnia 8. maja 1857 roku. C. k. jenerał komendant austryackich wojsk Antoni Mollinary Montepastello.“

Turcya.

(Umorzenie pieniędzy papierowych. — Wiadomości bieżące.)

Wysoka Porta uspokoiła urzędowem obwieszczeniem ludność Stambułu względem stanu waluty i upewnia, że ściągnięte już z obiegu pieniądze papierowe niebędą znowu wydawane, a potąd jeszcze zostające w obiegu mają być wkrótce umorzone.

— *Jour. de Constantinople* z 7. b. m. donosi, że posłannictwo przybyłego z Kaukazu na Trebizondę jenerała Melikowa odnosi się do honorowej asystencyi patryarsze ormieńskiemu Matheos, którego niedawno mianowano patryarchą w Eczmyadzinie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Telegram z 24. maja.

Wiedeń, 23. maja po południu.

Jego Mość Król Obojga Sycylii umarł. Nakazana została szesnastodniowa żałoba dworska, zacząwszy od wtorku 24. b. m. z przemianą, i noszona będzie razem z istniejącą już żałobą dworu.

Telegram z 23. maja.

Wiedeń, 23. maja.

Dnia 21go b. m. w południe przedsiębrał nieprzyjaciel demonstracyę przeciw prawemu skrzydłu c. k. armii; uderzając pod Vercellą z siłą 12- do 15.000 ludzi na pół brygady pułkownika Ceschi, liczącą 3000 ludzi. To wojsko ustąpiło walcząc do Orfengo, a równocześnie wyprawiono dwie brygady 7go korpusu, wsparte główną siłą tego korpusu, na prawe skrzydło nieprzyjaciela, by odeprzeć go od Sessyi; poczem wrócił nieprzyjaciel, niezapuszczając się w dalszą walkę, na prawy brzeg rzeki. Jak się pokazuje z ostatniego rekonesansu ku Montebello, stoi nieprzyjaciel z główną siłą między Alessandryą i Vogherą, a z naszej strony strzegą znaczne siły zbrojne gościńca z Stradelli.

Tryest, 21. maja. Jak oznajmił komendant eskadry francuskiej dowódzcy pewnego statku rzymskiego, odprawionego z wód weneckich znajduje się z wybrzeży adryatyckich tylko weneckie Litorale w stanie blokady. W Wenecyi znajdują się teraz z zajętych i częściowo wyładowanych okrętów austryackich 6 brygantyn, 1 polacca i rozmaite trabakle.

Wenecya, 20. maja. Także uniwersytet w Pawie zamknięto na ten rok szkolny.

Paryż, 12. maja. Buletyn z Liwurny z 20. b. m. z rana donosi, że do portu tamtejszego zawinęło 350 ludzi z 5go korpusu armii. Książę Napoleon był spodziewany. W końcu zapewnia buletyn, że przyjmowano wojsko z wielkiem uniesieniem.

Londyn, 21. maja. Angielski korpus inżynierów ma być podwojony. Wiele francuskich parowców transportowych i statków kanonierskich przeprawia się cieśniną Gibraltaru na morze śródziemne.

Berna, 20. maja. Uchwała rady federacyjnej zakazuje wywóz i gromadzenie broni w pobliżu granic włoskich, jak również kupowanie broni od dezerterów. Wychodźcy i dezertery — wyjąwszy kobiety, starców i chorych — będą internowani. Przechód zdolnych do boju ludzi z jednego kraju wojującego do drugiego jest wzbroniony. Liczba wychodźców w kantonie Tyczyńskim wzmaga się.

Turyn, 15. maja. Nadzwyczajni królewscy komisarze otrzymali upoważnienie ogłaszać stan oblężenia w kraju wszędzie, gdzie się okaże potrzebnym.

Florencya, 18. maja. Na przedstawienie sardyńskiej ambasady w Paryżu zapewnił rząd francuski handlowi toskańskiemu opiekę francuskiej marynarki wojennej.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 11. maja. Na dzisiejszym targu bydła było 157 sztuk bydła rzeźnego z Galicyi, z czego tylko 25 sztuk niesprzedano. Ceny spadły w porównaniu z ostatnim tygodniem, tak że cetnar mięsa wypadał na 21 zlr. 67 c. wal. austr. Za najlepszą parę wołów wagi 960 ℔ mięsa i 160 ℔ łoju płacono 230 zlr.; za najpośledniejszą wagi 520 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 104 zlr. wal austr. Cena przeciętna z 64 sprzedaży wypadła na 177 zlr. 38 c. wal. austr. za 780 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. maja.

Hotel rosyjski: PP. Szemowski Stan., z Rosyi. — Rubczyński Alfred, ze Stanina. — Łodyński Stan., z Milatyna. — Abaza Wal., ces. ros. podporucznik i Pfachler Wald. ces. ros. gubernator cywilny i radzca państw, z Rosyi.
Hotel angielski: Perelli Wilh., z Arlamowskiej woli.
Hotel podolski: Kapri Jędrzej, z Iwania. — Bilański Winc., z Turzego.
Pod tygrysa: Zulauf Julian, c. k. przełożony powiatowy, z Szczerca.
Pod białego konia: Thullie Jan, z Rzepniowa.
Pod kolej żelazną: Reuss Karol, z Lubeli.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. maja.

PP. Dobrzański Eug., do Milatyna. — Hammer Ant., c. k. dyrektor policyi, do Rzeszowa. — Łokociejowski Lud., do Łukawicy. — Rzewuski Wik., do Złoczowa. — Cywiński Łuc., do Żurawna. — Biliński Lud., do Łukawicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 22. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	322.66	+ 12.3°	83.4	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	322 71	+ 16.8°	63 8	zachodni "	"
10. god. wiecz.	323 10	+ 12.4°	86.7	południowy "	"
Deszcz 0‴30.					
7. god. zrana	323 32	+ 12.2°	89.2	wschodni. sł.	mgła
2. god. po poł.	323 58	+ 16.0°	74.2	południowy "	deszcz
10. god. wiecz.	324 18	+ 13.0°	87 1	zachodni "	pochmurno
Ilość deszcz 0‴.96.					

TEATR.

Dziś opera niem.: **„Alessandro Stradella."**
Jutro na scenie polskiej: **„Narcyz,"** dramat w 5 aktach z niemieckiego.

Kurs lwowski.

Dnia 23 maja.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	72	6	81
Dukat cesarski	" "	6	73	6	85
Półimperyał zł. rosyjski	" "	11	50	11	77
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	19	2	26
Talar pruski	" "	2	17	2	23
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	82	90	83	90
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	60	17	61	8
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	62	60	63	62

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym

Dnia 23. maja.	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	—	—
" przedał " " 100 po	83	50
" dawał " " 100	83	—
" żądał " " 100	—	—
Wartość kupona od 100 zlr.	1	$65\frac{2}{3}$

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 23. maja

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 63 75. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 58.50; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 698 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 130.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 zlr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 127.—. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 145.50. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze —.—, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

Druga lista składek na pogorzelców w Brodach. Ofiarowali: PP. Mikolasch 10zł., Marischler 2zł., Jan Schmidt 3 zł., Kaspar Boczkowski 5zł., Tadeusz Hensel 2zł., Kriegshaber 10zł., hrabina J. Dzieduszycka 30zł., Hoffmann 4zł., Pietruski 20zł., N. N. 3zł., A. Bocheński 4zł., Teresa Branicka 5zł., T. S. B. 2 austr. dukaty w złocie, F. D. 1zł., Ustyanowicz 2zł.10c., B. Janiszewski 5zł.25c., N. N. 1zł., Mojżesz Pordes 1zł., Roder 2zł., Tarczyński 1zł., T. Turasiewicz 2zł., Józef Engel 3zł., Jan Schulz 1zł., X. pleban Krasowski 2zł., Alexander hrabia Fredro 10zł., Legady 1zł., Fryder. Karge 1zł., Franciszek Koprzywa 1zł, Łukasz Straszek 1zł., Rosenbusch 1zł., Felix Lang 10zł., N. N. 2zł.85c. wal. austr. Razem 117zł.30c. wal. austr. i 2 dukatów w złocie.

— (Do pożaru w Unterwalden.) Podaną w wczorajszym numerze gazety naszej wiadomość o pożarze w kolonii Unterwalden, w obwodzie Złoczowskim uzupełniają dalsze raporta następującemi szczegółami: Z przedsiębranego śledztwa pokazało się, że sam Marek K. podpalił swój dom, uprzątnąwszy pierwej z niego wszystkie rzeczy i bydło, a to dla oszukania towarzystwa asekuracyjnego, w którem zabezpieczył swój dom, niewarty nawet 150 zlr. za 500 zlr. m. k. Winowajcę pociągnięto do odpowiedzialności.

— (Działa wynalazku Armstronga.) Obok nowej ludwisarni w Woolwichu powstaje teraz druga, wyłącznie do lania dział na sposób Armstronga. Zdaje się, że to, co w tem jest tajemnicą zależy nie na konstrukcyi, ale w sztuce angielskiej fabrykacyi żelaza. Francya zachowywała także wielką tajemnicę co do swych dział gwintowanych, pomimo tego jednak obeznany jest z tem angielski rząd jak najdokładniej. Utrzymują, że we Francyi jest już do 100 sztuk takich dział zupełnie gotowych, ale chociaż są lepsze od dawnych, stoją jednak do dział Armstronga w tak podrzędnym stosunku jak pistolet do dobrej strzelby. Armstronga 32funtowe działo waży tylko 26 cetnarów i przy naboju 5 funt unosi kulę na półszosta mili, czyli blisko 30.000 stóp, gdy z zwyczajnego 32funtowego działa, ważącego 57 cetnarów, można strzelać najdalej na odległość 9000 stóp. Z dział Armstronga strzela się zwyczajnie okrągłemi kulami żelaznemi, które jednak nowszemi czasy nie obciągają osłoną ołowianą tylko 2 obrączkami ołowianemi. Z pierwszego działa tego rodzaju, którem angielski rząd kazał przedsiębrać próby, dano 3500 wystrzałów, pomimo tego jednak jest dziś tak jeszcze użyteczne, jak dnia pierwszego. Zresztą co do dokładności w celowaniu są te działa tak doskonałe, że dobry artylerzysta jest w stanie trafić do tarczy 10 stóp w kwadrat i w odległości 12 000 stóp 90 razy na 100 strzałów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.